

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Запорізький державний медичний університет

**ГЛАДИШЕВ В. В., РОМАНІНА Д. М.,
ПУХАЛЬСЬКА І. О., КЕЧІН І. Л.,
ГЛАДИШЕВА С. А., ЛИСЯНСЬКА Г. П.,**

ФАРМАЦЕВТИЧНА АРОМОЛОГІЯ

**Підручник для фармацевтичних ВНЗ
та фармацевтичних факультетів**

За редакцією В. В. Гладішева

Львів
Видавець Марченко Т. В.
2023

УДК 615.322 (075.8)

Ф 24

*Затверджено Міністерством освіти та науки України
як підручник для вищих навчальних закладів
(лист №1/11-11803.1 від 22.12.2010 р.)*

Рецензенти:

ДАВТЯН Лена Левонівна, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармацевтичної технології і біофармації Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України;

РУДЕНКО Володимир Васильович, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармацевтичного менеджмента, клінічної фармації, технології ліків Київського медичного університету.

**Гладишев В. В., Романіна Д. М., Пухальська І. О.
Кечін І. Л., Гладишева С. А., Лисянська Г. П.**

Ф 24 **Фармацевтична аромологія** : підручник для фармацевтичних ВНЗ та фармацевтичних факультетів / За редакцією В.В. Гладишева / Гладишев В. В., Романіна Д. М., Пухальська І. О., Кечін І. Л., Гладишева С. А., Лисянська Г. П. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2023. – 272 с.

ISBN 978-617-7937-61-5

Відповідно до програми з аромології розглянуто теоретичні та практичні аспекти складу, технології та оцінки якості аромозасобів парафармацевтичного та косметологічного напрямку. Наведено характеристику природних, напівсинтетичних і синтетичних запашних сполук, які використовуються у виробництві аромотерапевтичних засобів і косметологічних виробів. Наведено методичні рекомендації щодо виготовлення різних видів аромозасобів.

Підручник призначений для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 226 «Фармація. Промислова фармація» спеціалізації «Технології парфумерно-косметичних засобів» фармацевтичних ЗВО; розрахований також на інтернів, слухачів закладів післядипломної освіти та фармацевтів.

УДК 615.322 (075.8)

*Відтворення цієї книги чи якоїсь її частини
заборонено без письмової згоди видавництва.*

*Будь-які спроби порушення авторських прав
переслідуюватимуться у судовому порядку.*

© Гладишев В. В., Романіна Д. М.,
Пухальська І. О., Кечін І. Л.,
Гладишева С. А., Лисянська Г. П., 2023
© Видавець Марченко Т. В., 2023

ISBN 978-617-7937-61-5

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Номенклатура та фізико-хімічні властивості основних груп сировини та засобів для практичної аромології	7
1.1. Характеристика основ-носіїв для аромозасобів.....	8
1.2. Запашні компоненти (речовини) рослинного, тваринного та синтетичного походження.....	29
1.3. Класифікація і характеристика видів аромозасобів	55
РОЗДІЛ 2. Технологія лікувально-профілактичних засобів для аромотерапії	68
2.1. Розчини ароматичних речовин	68
2.2. М'які аромотерапевтичні засоби для місцевого застосування.....	86
2.3. Порошки із запашними речовинами.....	114
2.4. Аромозасоби для вагінального застосування.....	125
2.5. Аромозасоби для ректального застосування	137
2.6. Аромозасоби для уретрального застосування.....	156
2.7. Аромозбори з лікарської рослинної сировини	163
РОЗДІЛ 3. Аромокосметологічні засоби та їх особливості	176
3.1. Аромокосметологічні засоби догляду за шкірою.....	177
3.2. Аромокосметологічні засоби догляду за волоссям та волосистою частиною шкіри голови.....	185
3.3. Аромокосметологічні засоби догляду за порожниною рота та зубами	199
3.4. Аромокосметологічні засоби догляду за нігтями	206
3.5. Аромозасоби для інтимної косметики.....	211
Розділ 4. Дослідження та особливості застосування аромозасобів	215
4.1. Чинники, що визначають показники якості аромокосметологічних засобів.....	215

4.2. Дослідження показників якості аромокосметологічних засобів для догляду за шкірою та слизовими оболонками	217
4.3. Дослідження показників якості аромокосметологічних засобів для догляду за волоссям.....	226
4.4. Дослідження показників якості аромокосметологічних засобів для догляду за зубами та порожниною рота	229
4.5. Дослідження показників якості аромокосметичних засобів для усунення неприємних запахів тіла.....	233
4.6. Дослідження якості аромокосметичних засобів догляду за нігтями.....	239
РОЗДІЛ 5. Парфумерні композиції та вироби.....	243
5.1. Основні принципи створення парфумерних композицій	244
5.2. Особливості підготовки складу, проведення технологічного процесу та дослідження парфумерних виробів	248
5.3. Оцінка якості парфумерних рідин.....	252
5.4. Виробництво твердих та порошкових парфумерних виробів.....	255
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	257
ДОДАТОК 1. Показання до застосування деяких ефірних олій	261
ДОДАТОК 2. Ефірні олії та тип шкіри.....	265
ДОДАТОК 3. Органолептична шкала оцінки відчуття запаху за Райтом.....	267
ДОДАТОК 4. Протипоказання до застосування ефірних олій.....	268
ДОДАТОК 5. Антимікробна активність (мкг/мл) деяких ефірних олій та їх компонентів	269
ДОДАТОК 6. Класифікаційні ознаки.....	270
ДОДАТОК 7. Нормативна документація, яка регламентує аналіз ефірних олій.....	271

Навчальне видання

ГЛАДИШЕВ Віталій Валентинович
РОМАНІНА Дар'я Михайлівна
ПУХАЛЬСЬКА Ірина Олександрівна
КЕЧІН Ігор Леонідович
ГЛАДИШЕВА Світлана Анатоліївна
ЛИСЯНСЬКА Ганна Петрівна

ФАРМАЦЕВТИЧНА АРОМОЛОГІЯ

**Підручник для фармацевтичних ВНЗ
та фармацевтичних факультетів**

За редакцією В. В. Гладішева

Підп. до друку 31.01.2022 р.
Формат 60×84/16. Папір друк. № 2. Гарнітура PeterburgC.
Умовн. друк. арк. 15,81. Наклад 100 прим.

Видавець Марченко Т. В.
м. Львів-53, 79053, Україна, тел. +38 (050) 370-19-57
e-mail: magnol06@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України.

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.